

Nagy Gáspár égi megbízása

Öbb évtizedes testvéri barátság öröme után, vigasztalhatatlan szomorúsággal búcsúzom Nagy Gáspártól.

Az ő élete és műve példa és mérték volt a magyar gyávasággal, ellenségeskedéssel, viszálykodással, kishitűséggel, önpusztítással, önfeladással szemben.

Úgy volt rendkívüli ember és művész, hogy semmi mást nem tett, mint amit természetes kötelességének tudott minden időben.

Így vált az emberi tisztesség és bátorság példájává.

Bizonyoság arra, hogy a mai világ kihívásaival szembenézve is építhető iránymutató életmű, és megőrizhető a személyiség épsége, tisztasága.

Erkölcsi, magatartásbeli alapelvei kikezdhetetlenek. Gazdag szakrális, történelmi és kulturális értékek biztosítják érvényességüket. A paraszti tapasztalatból, a keresztény világképből és az egyetemes emberi kultúrából egyaránt erőt merített.

Emberi magatartásának és művészi kifejezésének az adott vitathatatlan érvényt, hogy az emberlét alapvető értékeit és igazságait szembesítette az azokat megcsúfoló világgal.

Így teremtett egy különleges, csak rá jellemző költői látásmódot és nyelvet, melyben a tragikum és ironia társul, a bajok néven nevezése és megítélése természetes kötelesség.

Különleges szóösszetételei a szellemi-erkölcsi energiasűrítés feledhetetlen példái az *agyroncsteleptől* a *sorsbukfencig*, a *mosolyelágazástól* a *kórlaplépcsőig* és a *szabadrabokig*.

Nagy Gáspár emberi és művészi magatartása megújította a nemzeti önszemléletet.

Versei az emberi minőség és az igazság védelmében tiltakoztak a hazugságra épített világ ellen.

Így mondta ki rendszerváltó verseiben azt az természetes igényt, hogy minden körülmények között az igazságot kell képviselni. A mártírokat „egyszer majd el kell temetNI / és nekünk nem szabad feledNI / a gyilkosokat néven nevezNI!” És így mondta ki azt a cáfolhatatlan erkölcsi követelményt is, hogy „míg a szem él *látni kell fele-Barátaim!*”

Amikor rendszerváltó verse miatt a politikai hatalom felelősségre vonta, egyértelmű vallomással zárta le a vitát. Azt mondta, hogy „a költőknek emlékezniük esküdt kötelesség”.

Amikor pedig ugyanezen verseiért később bátornak, vakmerőnek nevezték, azal háritotta el a dicséretet, hogy ő nem volt bátor, csak nem mert félni.

Olyan eszményi módon ápolta és védte az ezerkilencszázötvenhatos forradalom és nemzeti szabadságharc igazságát, hogy a nemzeti köztudat őt magát is a forradalom hősei között tartja számon.

Költészetének axiómái, összegző megállapításai a nemzeti idézetkincs részévé váltak. A saját példájával az egész magyarságot tanította *látni* és *nem félni*.

Fájdalom, hogy a diktatúra összeomlása csak pillanatnyi örömet okozhatott neki. Felelősségtudata a rendszerváltozás időszakának is megítélőjévé avatta, mert nem tűrhette szótlannul a „békebeli kannibálok” és a „magyar abszurd” garázdaságait.

Művészetének tápláló forrását nemcsak a bíráló, hanem az értékkereső és értéktanúsító szándék is élte.

Nagy Gáspár közösségragasztó, közösségteremtő művész. Költészetének leggazdagabb vonulatát a másokat megszólító, mások értékeit számba vevő versei adják.

Írásaiban gazdagon tárja fel személyiségének gyökérzetét. Szemérmessége visszafogta, mégis felejtethetetlen versekben szól szüleiről, feleségéről, gyermekeiről. Szakrális világának is része volt a családja.

Elődei és kortársai közül a magyar és közép-európai irodalomnak azokkal a kiemelkedő alkotóival került mély szellemi és baráti kapcsolatba, akik vele együtt vallják, hogy erkölcs és esztétikum, egyén és közösség szétválaszthatatlanul összetartoznak.

Azok az ő szellem-erkölcsi társai, akikben minden körülmények között él a „szabadság szerelme”, „a szembenézés bátorsága”, az „egyenes testtartás” igénye.

Soha nem fogadta el a nemzetszűkítést. Már első kötetében fölnyitotta a magyarságra kényszerített szellemi sorompókat, testvérként ölelte magához a szétदारolt nemzet tagjait. Az ő életművében az egész magyarság otthonra talált.

Szemléleti tágasságát jelzi, hogy hosszú azoknak a sora, akiknek az életművét „radar-érzékeny empátiával” és értéktanúsító szeretettel méltatta és értelmezte verseiben és esszéiben.

A legfiatalabbak műveit éppoly figyelemmel és szeretettel nézte, mint a klasszikusokét.

Kivételes tisztaságú személyiségével és minden értékre nyitott szemléletével szellemi táborot alkotott a magyarság szellemi-erkölcsi fölegyenesítésére és az emberlét erkölcsi minőségének javítására.

Élete és életműve az emberi nagyság lehetőségének is tanúságtétele.

* * *

Drága Gáspárunk!

Drága NAGY GAZSI!

Iszonyúan hiányzol.

Nélküled nagyon szegények lettünk. Nemcsak feleséged, Mártika és gyermekeid, Réka, Áron és Rita, nemcsak barátaid sokasága, hanem az egész magyarság itthon és szerte a világban.

Az a tudat vigasztaljon most bennünket, hogy drága emléked és a nemes emberi minőségre, az igazság szellemének ébren tartására minden időben utat mutató életműved velünk marad. Szeretetért, szellemi, erkölcsi erőért, tisztaságért ezután is hozzád fordulhatunk. Csak rajtunk múlik, hogy mikor találkozunk.

Neked égi megbízásod van arra, hogy velünk maradj.

Isten Veled, drága NAGY GAZSI! ❖

Nemzetőrök (1956. november 22.)